

חומת עזת'נו

|||
 יו"ל ע"י
 חברי הנהלת
 העדה החרדית
 |||
 גליון ד'
 פר' תולדות תשפ"ד
 |||
 פקס: 077-4448435
 |||

בשער החומה
 ||| דבר הגליון

מן החומה ולפנים ||| טור דעה

הרה"ח ר' אפרים נחמן אנשין שליט"א

חבר הנהלת עדתנו וראש כולל 'אורות הנחל' מחשובי משפיעי חסידי ברסלב

וקניך ויאמרו לך...

טעם זקנים בהסתכלות הגבוהה על המצב
 ואופן התפילה הראוי בשעה זו

הפעם נודה את ה', עם הופעת הגליון הרביעי, שכבר הפך למבוקש ומפורסם בקרב קהלים רחבים אף הרבה מחוץ ומעבר לשורות העדה החרדית, כאשר אף מחוצה לארץ מגיעים הדים מהגליון והשפעתו העצומה.

במיוחד הגליונות האחרונים בהם פורסמו דא"ח ודעת תורה והשקפה הצרופה מפי הרבנים הגאונים הצדיקים, ראשי ומנהיגי העדה אשר נשאו דבריהם בעצרות המחאה הרבים, ובקרב שומעי לקחם, כאשר הדברים עוררו רעש וחוללו מהפכה אצל רבים וטובים, לבקש אמת ולהגות בה.

בשבועות האחרונים זכינו לקיומם של עצרות הסברה רבים, הן בירושלים עיה"ק והן בעיירות שונות, בהם מתגוררים יראי ה' מבקשי אמת ותאבי דעת, וכך זכינו לשמוע על כמה וכמה עצרות הסברה בשכונותיה השונים ואף המרוחקים בעיר בית שמש, וכן בעיר בני ברק התכנסו היראים לשמוע דבר ה' מפי הגאונים ומעתיקי השמועה.

והנה אף בעיצומם של ימים טרופים אלו, כאשר שומעים על חללים רבים במגיפת דעות הצינוניות שהולכת ומכלה רח"ל, אנו זוכים לראות את יתרון האור מן החושך, וככל שהחושך מתרבה, אלימות האור מאירות למרחקים, כאשר מגיעות ידיעות מרנינות כי אלפי ספרי "על הגאולה ועל התמורה" שהופצו וחולקו חנם ע"י המערכת בערי ארה"ק השונים, כבר כלו לגמרי, ונחספו "כבכורה בטרם קיץ אשר הרואה אותה בעודה בכפו יבלענה..."

ואכן כעת עוסקים בהדפסת מהדורה נוספת, להספיק את הביקוש העצום שמגיע מכל קצות הארץ, כאשר ביניהם - לא יאומן כי יסופר - אף כאלו הכלואים בתוך צבאם הטמא (!), ואף כאלו המתגוררים בישובי ה'התנחלויות' השונות...

לעינינו רואים אנו את התגשמות הנבואה על הצמאון האדיר לשמוע דבר ה' שיהי' בעיקבתא דמשיחא, ויה"ר שבמהרה יקויים בנו "מלאה הארץ דעה את ה'..." בביגו"צ מתוך רחמים וחסדים בב"א.

מושיע', מתחיל את דבריו על פי מאמר הגמרא (סנהדרין מט) בו אומרת הגמרא 'אלמלא דוד לא עשה יואב מלחמה ואלמלא יואב לא עסק דוד בתורה'. במוחו החלול והחלוד מנסה אותו טיפוש להשוות את שני סוגי המלחמות, כי אחת הנה. מלחמה קדושה של מלחמת המצווה של דוד, שהיתה על פי הסנהדרין, דין אחת לה עם מלחמה שפורקי העול עורכים בימים אלו.

וכאילו לא די לו בזה, עוד מוסיף לנאץ בקדשי הקדשים בדבריו המרעידים כל לב יהודי בדברי הבלים, שהחילים הם כידא אריכתא של הקב"ה (עפ"ל) 'וכך הם סדר המלחמות, יש את החלק הלוחם בחזית, ויש את החלק הנסתר, שבלעדו אין המלחמה יכולה להצליח. וכמו שבכל מלחמה יש את חלק העורף ויש את היושבים על המחשבים, ולא יעלה על הדעת שפלוגה היושבת בחדרי חדרים על המחשבים משתמטת מהמלחמה, כך אנו בני התורה' - ממשיך אותו כותב בעטו החלודה - 'צריכים להרגיש שאנו מגויסים למלחמה, כולנו שותפים במלחמה, ורק בכוחות משותפים נצליח' וכו' וכו', עוד הרבה דברי ניאוף וכחש שאין הגליון סובלם.

לדאבוננו זו היא השפה היום ברחוב. זה התחיל אצלם כשטענו ש'התורה מגנא ומצלי' ודימו לרצות בכך את החילונים על דבר השתמטות בני הישיבה מהגיוס, עד שברבות הימים כבר נעשו עצם מעצמה וחלק בלתי נפרד מהמדינה, הם

ה רוחות ברחוב נושבות בזעף. שיכרון החושים המסחרר בימים אלו את רוב רובו של הציבור החרדי, חצה כבר את כל הגבולות והקווים האדומים שהיו אי פעם לציבור המפלגתי, והדברים ידועים ומפורסמים בראש כל חוצות. אך לולא ראיתי בעיני עד היכן עדיין ניתן להתדרדר ולאיוזה שפל המדרגה הגיעו כל אלו שאחזו תדיר בשיטת ה'מלחמה מבפנים', לא האמנתי.

היה זה לפני ימים ספורים ובפתח ביתי הבחנתי בגליון תורני. לא ידעתי עדיין כמה מדובר ומה תוכנו, הרמתי אותו והתחלתי לעלעל בו, תוך כדי אני מגלה שמדובר לא פחות מ'מוסף' של העיתון המסית ומדיח שעליו מפורש בתורה הקדושה (פר' כי תצא) 'ויתר תהיה לך על אזניך והיה בשבתך חוץ... ושבת וכיסית את צאתך'. אני מדפדף הלאה ופוגש מאמר תורני תחת השם 'אספקלריה'. נו, חשבתי לתומי, מה יכולים כבר לכתוב שם? הן לא מדובר בבלבל ריק מתוכן, מדובר בטור תורני המיועד לתלמידי חכמים בעלי דעה. התחלתי לקרוא ופיק ברכיים אחזני. לא אצטט את כל דבריו המבחיילים של אותו כותב מפני כבוד הציבור הקדוש, אך גם כמה שורות ספורות מתוך אותו מאמר רווי דעות מינות וכפירה, די בהם על מנת ללמוד עד להיכן כבר הספיקו להתדרדר בזמן קצר כל כך, אל עבר פי פחת ממש.

תחת הכותרת 'אתה ק-ל מסתתר אלוקי ישראל

מגויסים כבר 'על מלא' לצבא, רק כמובן בחלק 'הנסתר' של הצבא, 'חיל לימוד התורה'.

וכשרואים דברים מבהילים כאלו המוחזרים בליבות בני ישראל, חובה עלינו להתחזק בדרכי התורה, לדעת את הדרך בה נלך לבל ניטה ימין או שמאל, כשאחד מהשאלות הבודעות ביותר בתקופה הנוכחית היא, איך אמורה להיראות התפילה בעת צרה כל כך?

הנה בפרשתנו אנו רואים ברבקה אמנו, שאחר שראתה את גודל צער העיבור 'ותלך לדרוש את ה', וידועה האמרה שנאמרה בירושלים של מעלה, על מה פחדה? ובמה התנחמה כשאמרו לה שני גויים בבטן? ופירשו אנשי ירושלים, שרבקה פחדה שמדובר במזרחניק, כזה ההולך גם לקולנוע וגם לביהמ"ד... וכשאמרו לה שמדובר בשני אחים נפרדים, התנחמה, שכן עדיף חופשי על פני מזרחניק... ולפי עניינינו אפשר להסביר שרבקה הלכה לבית מדרשם של שם ועבר, כדי ללמוד איך להתפלל, ובזה התנחמה, שכן גם על האופן הנכון איך להתפלל צריך הרבה לימוד.

אין שום ספק שצריכים וחייבים להתפלל בזמן מתוח של עכשיו שניצל מכל רע ומסטיין, אך להתפלל שהם יצליחו? הם מלהזכיר!

ולמהחשת המצב בו אנו נמצאים, אפשר ללמוד מעניין ההשתדלות לפרנסה. כל אחד מבין שצריך לעשות השתדלות, והתורה בעצמה ציוותה עלינו על כך, אך באותה מידה ברור גם אצל כל יהודי חרדי, שהפרנסה היא מידו המלאה והפתוחה, והשתדלות איננה כי אם גזרה שצריכים לצאת ידי חובת השתדלות, ואך מיותר ואין צורך להרבות בה. ולו יצויר שאחד עושה השתדלות הנוגדת את ההלכה והתורה, וכי לזה השתדלות ייקרא!?

אותו עניין גם במעמד כלל ישראל בימים אלו, אנשים מתבלבלים לגמרי כשרואים כביכול עובדא מוגמרת שיש מדינה ויש ערבים, ותמהים הם ושואלים 'הלא חייבים את הצבא?! אם לא רח"ל מה שהיה קורה כאן...' ואפילו לפי שיטתם הנבוכה, כל השתדלות מותרת לבוא בקהל?! מי מנהל עכשיו את המלחמה? רוצחים שפילי אנוש שחיי אחרים חשובים בעיניהם פחות מקליפת השום! אין שום ספק שלפני שהחליטו להכנס לעזה ישבו בקבינט והעריכו כמה מאות חיילים יגבה כל הסיפור. הם יודעים בידיעה ברורה שהרבה חיילים הלכו בימים אלו לדרך ממנה לא יחזרו, ועל דעת כן עשו את זה. לפני כשישים שנה כשעוד היה 'מועצת גדולי

התורה' של פעם, באחד מהמלחמות שאירעו אז, הורו הגדולים שלהם לחכ"ם שלהם, שכשזה מגיע לנושאים מדיניים של מלחמות וכו' לא יתערבו ולו במילה אחת (ולצ"ח שבתקופה היא ישבו באופוזיציה), בנושאים אלו יכולים להכריע אך ורק סנהדרין של שבעים זקנים. וכאן מגיעים כמה מחללי שבת ומפקירים דם ישראל! על מה? ובשביל מה?

זכורני במלחמת 'ששת הימים' היתה העיר העתיקה סגורה כשבועיים, בטענה שצריכים לנקות את השטח מכל הצלפים הערבים וכו', והיו שטענו מנגד שזה יכול להימשך זמן ארוך ביותר, ענה הרמטכ"ל דאז 'אין ברירה חייבים לפתוח את העיר העתיקה, יהיו מאתיים הרוגים, אבל העיר העתיקה חייבת להיפתח כבר'. רוצחים ארורים המפקירים דם ישראל! ואותן חשבונות שפלים ממשכיכות עד עצם היום הזה.

בשנת תש"ח לפני שהוקמה מדינתם, היו ב'עיר העתיקה הנצורה' כמאתיים שלש מאות יהודים והחיילים שלהם התחננו ללא הרף דרך מכתבים וטלפונים שישלחו להם עזרה, אך משום מה בוששה העזרה להגיע... וזה היה בכוונה תחילה, כי

הם רצו בדווקא שהעיר העתיקה תיפול, וכך יוכלו להקים את מדינתם. אותה סיסמה עליה ייסדו והקימו את מדינתם 'רק בדם תהיה לנו הארץ', משמשת אותם כבר למעלה מחמש ושבעים שנה.

וזה מצד הפקרותם, אך אם נתבונן מהצד השני נראה שהמצב חמור פי כמה... בתורה הקדושה כתוב 'ולא יראה בכ ערוות דבר' ושב מאחר'ך, כשיש 'ערוות דבר' אין השראת השכינה!

בשנת תשכ"ז לאחר 'ששת הימים', הייתי אברך צעיר ובדרך חזרתי מהכולל שמעתי שני חיילים שחזרו מהקרב, משוחחים להם בגילופין על ה'כיף' שעשו בכתי האויב דברים שהשת"קה יפה להם... והם יביאו לנו את הישועה?! הם יצילו את כלל ישראל?! וכי אבדה כל טיפת שכל?!

בזמן תש"ח לפני הקמת המדינה היו שלשה רועי ישראל שפחדו

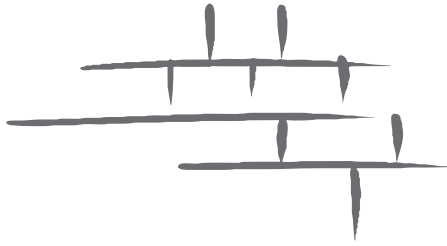
מאוד מהמצב. היו אלו הרבי מסאטמאר, החזון איש, ומרן הגרי"ז הלוי מבריסק. מסופר שמרוב צער נפל הגרי"ז מבריסק למשכב, שלח לו החזון איש את תלמידו למסור לו שזו גזירה ו'גזירה עבדה דבטלה'. השיב לו הגרי"ז שאכן נכון כשמדובר בגזירה, כשהציבור מבין שזו גזירה ומתפלל להינצל ממנה, אך כאן הציבור אינו מודע בכלל לגודל הסכנה. והפטיר הגרי"ז אני מפחד מאוד מ'התהילים' זאגער'ס' היו אלו משמרות תהילים שהתקיימו בכל השטיבלאך'ס, והיו אלו יהודים תמימים שהתפללו שהיהודים ינצחו, 'ומזה אני מפחד' ענה מרן הגרי"ז. ואפשר לומר בדרך מליצה שבגזירת הגיוס הנורא ראינו זאת בעינינו, המפלגתיים טענו שזה לא גזירה, לכן באמת היא לא בטלה אצלם, מה שאין כן אצל היראים שצעקו ככרוכיה שמדובר בגזירת שמד, אכן בטלה הגזירה במחוזותינו...

ואת זה טענו מאז קום המדינה. אני עוד זוכר את היהודים שעלו לכאן מהמחנות ואושוויץ, שלא הצליחו לרדת לסוף דעתם של 'בני הישוב הישן'. מה אתם מעדיפים? טענו לנו, שהנאצים ישלטו כאן? שהאנגלים? הטורקים? רק אחד היה אותו

|||

**באחת השבתות הבחינה סבתי
שהשכנה נשארת ואיננה חוזרת
לביתה כהרגלה. תמיהתה של
סבתי גדלה שבעתיים כאשר
הבחינה שלאחר בציעת
המוציא נגבה הערבייה חתיכה
קטנה מהחלה. לשאלתה, ענתה
השכנה 'כל פעם שאחד מילדיי
חולה אני נותנת לו כמה פירורים
מחלה זו, והם מתרפאים מיד'**

|||

שומעים הרבה פעמים ממחנה האגודאים הטוענים שכיוון שזה כבר עובדה מוגמרת, והמדינה קיימת כבר. אין מנוס כי אם להשלים כביכול עם המציאות, ולראות מה אפשר לפעול במצב בעכשוי, אפשר לרמז ממה שאנו רואים ב'מעפילים' כתוב בתורה 'ועפילו להעלות ההרה וארון ברית ה' לא משה מקרב המחנה' ולכאורה קשה מה החידוש שמשה והארון לא עלו יחד עם המעפילים? הלא משה עצמו עומד ומצווה את בני ישראל שלא יעלו. וכי יעלה על הדעת שהוא עצמו יעבור על דברו? ולבאר הדבר צריך להבין את המצב של המעפילים וכלל ישראל באותה שעה. אחר שהמרו את פי ה' ועלו ההרה מיד 'וירד העמלקי והכנעני והכום עד חרמה' ומהרה נשפכו נחלי דם מבני ישראל הנשפך כמים ושאר מראי הזוועות, בוודאי היו כאלו מהעם שכאב לבם בראותם כל זאת ובאו וטענו עם משה 'אמת שהתרתם בם לבל נעלה, והיא לא תצלה, אבל כעת שכבר קרה מה שקרה ודם ישראל נשפך כמים, בוודאי והס מלהזכיר שלא נמשיך ללחום, אבל צריכים לראות מה לעשות למנוע מכאן ולהלאה את שפך דם ישראל, הלא אפשר לעצור זאת על ידי שיצא משה והארון ברית ה' על ההר אשר העמלקי והכנעני הם לא רצו ללחום יותר כי אם למנוע את השפיכות דמים שנעשה כבר. אך התורה הקדושה מעידה 'ארון ברית ה' ומשה לא משו ממקרב המחנה' שאינו רוצה בשום אופן למוש מקרב המחנה. ומסתבר שהיו שם יפי נפש ולומדי זכות שטענו שזה עניין שבדיעבד, וצריך ומוכרח רק להציל את מה שאפשר, ובוודאי שגם הרבה מהם נתחרטו על המעשה שעשו, וטענו שצריך לקרבם, דהיינו להצילים, ובא הכתוב לאמר שמשה רבינו לא מש, כלומר לא זו מעמדתו, וגילה רצון ה' יתברך שאסור שיהיה שום שיתוף עם המעפילים שיצאו למלחמה נגד רצון התורה, ולא יהיה מצב של בדיעבד. כי לא מלחמתם מלחמותינו ולא הנהגתם הנהגתנו, ואנו אין לנו שיוך רק התורה הזאת. בכל הנהגת חיינו, בין בטיבו בין בעקו. ואחת היא לעניינינו, לעשות רצון בוראנו ולהיות עם נבל ואל חכם 'דקבילו אורייתא ולא חכימו'.

ובעו"ה ביכות ההתחזקות בענייני השעה ובדעת התורה הבהירה נזכה להינצל מכל הצרים והרודפים הקמים עלינו ונזכה לראות בישועתך ושמחתך של ישראל בקרוב ממש, אמן.

(הדברים נאמרו לפני חברי ותלמידי הכולל באסיפת הסברה ליל ג' כסלו יום רביעי פרשת תולדות)

הערבים, עד שנת תרפ"ט כשהרב הראשי הציוני הראשון תקע בשופר בעיר העתיקה והצית את ההמון המוסלמי, עד שבעטיים של הדברים אירעו פרעות תרפ"ט בחברון בו נרצחו עשרות יהודים. אך מנהיג העדה החרדית ורבה של ירושלים דאז מרן הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד ז"ע ור' ישראל יעקב דאהן והרה"ג ר' ראובן שלמה יונגרייז מזכירה הראשון של 'העדה החרדית', נסעו בשעתו לעמאן לפגישה עם עבדאללה מלך ירדן, לפרוס בפניו את משנתה של היהדות החרדית וכי היא איננה מעוניינת במלחמה כלל וכלל, ורצונו להמשיך ולחיות בשלום עם יושבי הארץ כמו שהיה עד אז.

בכל אופן השאלה במקומה עומדת, איך צריכים להתפלל, ובאיזה צורה ואופן? מצד אחד, רחמנא ליצלן באם חלילה וחס יצליחו הערבים במזימותיהם, ולהיפך, באם חלילה הציונים יצליחו, מרחפת סכנה לא פחותה מכך. ואפילו בגשמיות, אם יהרגו את כל ה'חמאס' האם נינצל מהם? רק טיפוש מסוגל לחשוב כך. ישנם מיליוני ערבים בעולם המאיימים לכלותנו, וכשהורגים עשר צומחים מאה חדשים. וכל שכן בדעות כוזבות שמסוכן עד למאוד לא להיתפס בהרהורי עבודה זרה, ושל כל ה'כוחי ועצם ידי' אשר מחשבות אלו חמורות ביותר, וכנפסק בשולחן ערוך שעבודה זרה אסורה אף בהרהור בעלמא.

אני בעצמי נוכחתי לראות לאחר מלחמת ששת הימים בתשכ"ז, איך כמה מהיראים שהסתנוורו מברק השקר של ניצחונות הציונים, והפנו עורף לכל היקר והקודש ולכל העבר המפואר של בני הישוב היישן. וזה חמור פי כמה מהסכנה הגשמית שכן 'גדול המחטאיו יותר מההורגו'.

והדרך הנכונה בזה ניתן ללמוד מסיפור שהיה אצל הכהן הגדול מאחיו ה'חפץ חיים' זצוק"ל. מסופר שפעם הבחין ה'חפץ חיים' על בתו שדאגה מעיקה את ליבה. לשאלתו על סיבת העננה הנראית על פניה ענתה, שצרה כלשהיא התרגשה בביתה. אמר לה אביה הגדול 'תפללי על זה', ענתה שהיא מתפללת כבר שבוע ימים. השיב לה ה'חפץ חיים' 'לא התפללת על זה, עד עכשיו רק נתת עצות לה' יתברך מה לעשות, לא התפללת אליו שהוא יעשה כרצונו'.

כך גם בעניינינו, אין מתפקידנו לתת עצות להקב"ה איך לגמור את העניין, אנחנו צריכים להתפלל שרק יהיה טוב לכלל ישראל, שנינצל הן מהרוצחים הערבים, והן מהמחטאים הציונים.

ולענין עצם העניין של כל ה'מדינה של הגיונו' בה אנו נמצאים, ובפרט בזמן המלחמה הנוכחית,

צדיק, הרבי מסאטמאר זצוק"ל שזעק בראש כל חוצות על הסכנה הנוראה שיש בהקמת המדינה, וזה הציל רבים מבני מדינות אונגריין שיתחילו להתפקח משיכרון 'המדינה היהודית'.

אבי סיפר לי שמיד אחר הכרות המדינה נהיה המצב בירושלים מתוח מאוד והחלו לשמוע יריות באוויר. אבי היה באותה שעה בבית הכנסת יחד עם עוד יהודי שבזמן הכרות הקמת המדינה אמר 'הלל' מרוב שמחה. מיד עם הישמע היריות נשכבו שניהם על הארץ, ואבי הבחין שהיהודי השני רועד מפחד. אמר לו אבי 'אתה רצית מדינה, לא? הנה, קח את המדינה עמה שמחת... עכשיו אתה יכול כבר לומר הלל...!'

לחשוב שהם מצילים במשהו? הלא צריך להיות פתי וסכל לחשוב כך. כידוע המשל שהגאון רבי חיים גריינימן זצ"ל כתב במכתבו אחר אחד מהמלחמות, במשל לארצות הצפון ששם כאשר קר ביותר לוקחים קצת שלג ומשפשפים את הידיים והאזנים וכך הן מתחממות. ענה הבעל עגלה 'איזה נס שאנחנו נוסעים בזמן החורף כשיש שלג, תאר לעצמך שהיינו נוסעים בקיץ, איך היינו מתחממים?!'

ומהחפץ חיים ראיתי בסגנון אחר, על אחד שראה יהודי שנפל לבור עמוק, ומיד ניגש וטיפל בו במסירות, אכילתו והשקתו ודאג לכל צרכיו. עבר שם אחד שהתפעל מהמסירות בו טיפל ביהודי שנפל לבור. אמר לו היהודי 'אל תקנא בי, אני האשם בכל הנפילה, זה היה הבור שלי ופשוט שכחתי לכסותו'.

הם אלו שגורמו וגרמים לכל הרציחות, ולהם צריך להיות לנו הכרת הטוב?! לולא הם לא היה שום רציחות! סבי ר' שמואל מאיר אנשין ע"ה היה גר שנים בשכנות עם ערבים באותה חצר. כל ליל שבת אחר שסבי היה הולך לבית הכנסת להקביל פני שבת המלכה, היתה הערבייה השכנה נכנסת לבית סבתי לשוחח כדרך השכנות לכל דבר ועניין... עד שסבי היה חוזר מבית הכנסת. בדרך כלל היתה הערבייה עוזבת את הבית לפני שסבי החל בקידוש. באחת השבתות הבחינה סבתי שהשכנה נשארת ואיננה חוזרת לביתה כהרגלה. תמיהתה של סבתי גדלה שבעתיים כאשר הבחינה שלאחר בציעת המוציא גנבה הערבייה חתיכה קטנה מהחלה. לשאלתה, ענתה השכנה 'כל פעם שאחד מילדיי חולה אני נותנת לו כמה פירורים מחלה זו, והם מתרפאים מיד' והוסיפה, זו הפעם הראשונה שאת מבחינה בזה?! כבר עשיתי כך הרבה פעמים...

כולנו בני הישוב הישן חיינו בשכנות ובשלום בין